

SOLD

‘Privatiseren is duidelijk op zijn retour’

Privatisering gaat soms ten koste van de kwaliteit van de accommodatie

Hans Slender is docent/onderzoeker sportmanagement aan de Hanzehogeschool Groningen en houdt zich onder meer bezig met sportbeleid en sportaccommodaties. Zo volgt hij het verschijnsel privatisering van sportaccommodaties. Vaak blijkt dit in praktijk niet goed uit te pakken als het gaat om beheer- en onderhoudskwaliteit. Slender sluit zich aan bij het congressthema ‘Welkom in de nieuwe markt’: ‘De privatisering-opmars is de afgelopen tijd tot stilstand gekomen. Privatiseren is zelfs op zijn retour.’

Auteur: Santi Raats

‘De privatiseringstrend is zijn hoogtepunt alweer voorbij,’ is de stelling van Slender. Uit gesprekken met verschillende gemeenten en door het lezen van verschillende vaktijdschriften proeft de docent sportmanagement naar eigen zeggen hoe de stemming in overheidsland is. Volgens Slender zijn er duidelijk heel wat gemeentes die privatisering terug aan het draaien zijn, en zijn de gemeentes die beheer en onderhoud in eigen hand hielden, dolblij dat ze nooit tot privatisering zijn overgegaan. ‘Massaal privatiseren gebeurt niet meer. Eigen beheer en onderhoud is nu weer het credo. Met name bij de grotere gemeenten.’

Slender is niet verbaasd over de verandering van beleid in overheidsland. ‘Privatiseren gebeurt op verschillende vlakken al decennia lang in golfbewegingen. Een overheid privatiseert wanneer zij denkt dat de markt het kan oppakken. Gemeenten spelen sinds de jaren ‘70 een belangrijke rol in het realiseren en in stand houden van sportaccommodaties. In de jaren ‘80 en ‘90 kwam de privatisering op gang onder bezuinigingsdruk, maar ook vanuit discussies omtrent de kerntaken van gemeenten. De privatisering betrof

over het algemeen het beheer en onderhoud van kleedaccommodaties en/of velden. Soms werden deze ondergebracht bij de vereniging, soms bij een stichting.’

‘De bedoeling van privatisering is vaak dat er een kostenbesparing optreedt voor de gemeente. Dit in de veronderstelling dat verenigingen door middel van vrijwilligers effectiever en efficiënter het onderhoud kunnen plegen. In praktijk blijkt dit nogal eens tegen te vallen. Privatisering gaat op lange termijn soms ten koste van de kwaliteit van de sportaccommodatie. Gevolg is dat sportbeleidsdoelstellingen in de knel kunnen komen. Sporten op een accommodatie met achterstallig onderhoud is nu eenmaal minder aantrekkelijk. Ook komt het voor dat het probleem zo groot is, dat de gemeente financieel moet bijspringen. Wanneer dit soort problemen de kop opsteekt, kan overwogen worden of de privatisering niet teruggedraaid kan worden.’

Het lastige is om van tevoren in te schatten of privatiseren een succes wordt. ‘Vooral de grotere gemeenten merken dat het fijn is om hun

sportaccommodatie in eigen beheer te hebben, want zij hebben steeds vaker maatschappelijke ambities, die minimaal net zo belangrijk zijn als de exploitatie en beheer van accommodaties. Het gaat vaak over ambities zoals het multifunctioneel maken van een sportaccommodatie, meer mensen aan het sporten krijgen, meer mensen gezonder laten eten zoals de ‘sportfruit’-boomgaarden op sportparken in Amsterdam, verschillende verenigingen ervan gebruik laten maken, meer benutten van de ruimte door activiteiten voor verschillende doelgroepen, het onderbrengen van huiswerkbegeleiding, samenwerking met gezondheid, kinderopvang, duurzaam beheer en onderhoud toe te passen. Gemeenten kunnen beter dit soort verbindingsdoelstellingen realiseren als zij formeel ook zeggenschap hebben over het gebruik van de sportaccommodatie.’ Bij kleine gemeenten, die veelal minder maatschappelijke doelstellingen nastreven met de enkele velden die zij hebben liggen, kan privatiseren vaak wel slagen als de afspraken goed worden nagekomen. Met name middelgrote gemeenten, die wanneer zij regiegemeenten zijn niet de middelen hebben om beheer en onder-



houd in eigen hand te houden, zoeken nu naar oplossingen. 'Sponsoring, onderhoud van de velden en kantine- en kleedkamerbeheer vragen om een professionele aanpak. En al helemaal wanneer je als gemeente verwacht dat clubs moeten samenwerken om maatschappelijke doelen te gaan bereiken. Als je als gemeente de regie wilt houden, is het aanstellen van een professional als sportparkmanager een reële optie,' aldus Slender. In 2001 en 2002 zijn onder de naam PProfessionalisering in de Sport (PRiNS) pilots gestart met professioneel verenigingsmanagement, de ambitie bestond om honderden 'verenigingsmanagers' in het land werkzaam te krijgen bij sportverenigingen. Deze persoon, met bijvoorbeeld een diploma sportmanagement, zou dé oplossing zijn om gemoderniseerde clubs te runnen. Het blijkt geen groot succes te zijn. Slender: 'Deze verenigingsmanagers zijn met name een

succes bij héle grote clubs, die het huren van een verenigingsmanager kunnen betalen. Wanneer iedere vorm van subsidie wegvalt voor een doorsnee club, kan men dat niet meer.' Slender schuift een goed alternatief naar voren, alhoewel het concept van extern beheer in de vorm van gemeentelijke sportbedrijven en advies-/beheerbureaus zoals B.A.S. een al langer bestaande vorm zijn van extern beheer door marktpartijen: 'Een professionele 'parkmanager' is een betere optie dan 'verenigingsmanager', omdat een parkmanager door gemeenten wordt ingehuurd. Deze parkmanager gaat niet uit van een club, maar is bevoegd om voor het hele park de gebruikers in te plannen, evenementen te organiseren, sport te stimuleren onder verschillende maatschappelijke doelgroepen zoals bijvoorbeeld kleine nog niet-schoolgaande kinderen of bejaarden, die tijdens schooluren gebruik kunnen maken van sportfaciliteiten zoals het fitnesscentrum, deze parkmanager kan ook zorginstellingen of scholen benaderen. Verschillende gemeenten experimenteren momenteel met een dergelijke

constructie.' De term 'Combinatiefunctionarissen' valt. 'Dat zijn de mensen die evenementen zoals naschoolse activiteiten, evenementen of sportactiviteiten organiseren,' legt Slender uit. 'Hen kun je waarschijnlijk minder goed aanstellen als parkmanager, omdat zij over te weinig managementvaardigheden beschikken, die nodig zijn voor complexer organisatiewerk zoals het duurzamer maken van een sportpark, meer evenementen aan te trekken, op grote schaal te plannen, het rendabel maken van een kantine en noem maar op.'

'Het aanstellen van een professional als sportparkmanager is een reële optie'

Al bij al ziet Slender het privatiseringsverhaal niet zo somber in. 'Het is een golfbeweging van marktwerking – eigen beheer – marktwerking – eigen beheer enzovoort. Wanneer het ene niet werkt, stapt een overheid over op het andere en desnoods weer terug. Deze trend is niet alleen zichtbaar op het gebied van sportaccommodaties, maar ook op andere politieke vlakken. Door de crisis zullen alleen bezuinigende middelgrote gemeenten, die er enerzijds achter komen dat de opknopbeurten van de opstallen of het onderhoud van de velden niet naar wens gebeuren, maar anderzijds de privatisering niet kunnen terugdraaien, creatief moeten nadenken over werkbare oplossingen.'



Hans Slender

VERSCH R
Slijtdelen en service

Voor nieuwe en gebruikte machines

QR code

VGR Groep
Provincialeweg Zuid 51
NL-4286 LJ Almkerk
T +31 183 401306
E info@vgr-groep.nl
W www.vgr-groep.nl

Slijtdelen en service